

jeg ikke drager, eftersom jeg ikke mente, at Forslaget kunde gaa igennem — at ogsaa de faste Skatter i Byerne maatte afskrives efterhaanden, og at tillige den mellemkommunale Skatteprocent, som her i Forslaget er sat til 2 pCt., maatte forhøjes efter nærmere Undersøgelse, sandsynligvis til 5—6 pCt. Som sagt, jeg nærede ingen Illusion om, at et saadant Forslag kunde blive vedtaget, og man kan altsaa bebrejde mig, at det kun var et interessant Tankeeksperiment, jeg spildte det høje Tings Tid med, at der ingen Ansvor var i, hvad jeg foreslog. Smidlertid tillader jeg mig dog at have den Mening, at det, jeg foreslog, var ret alvorlig ment. Min Mening var den, at lægge det høje Ting paa Ende, at nu kunde det dog snart være nok med denne evige Baa-byrden af Hartkornet, og at nu kunde det være nok med bestandig at lægge alle ny Byrder paa et Skatteobjekt, saaledes som man i Virkeligheden har gjort i lang Tid. Jeg formener endvidere, at naar man ser hen til Hartkornskatten i og for sig, maa man erkende, at den Fordring, at nu sættes den fast, og nu stiger den ikke videre, ikke er uberettiget; thi Hartkornskatten er i og for sig ikke nogen retfærdig Stat. Den hviler paa Gjærne uden Hensyn til de saa vel temporære som vedvarende Byrder. Smidlertid mener jeg ganske vist — og er i den Henseende ganske enig med den højtærede Indenrigsminister, som just gjorde den Bemærkning over for mig i Fjor — at det er ikke nok, naar man vil undersøge Hartkornskattens Betydning og reformere denne Bestatning, saa at se hen til Sognekommuner, man maa se hen til Amtskommunerne med. Thi er Hartkornskatten efter min Mening mindre rimelig i Sognekommunerne, er den i højeste Grad urimelig i Amtskommunerne; thi i Amtskommunerne ligger omtrent alle Byrder paa Hartkornet. Jeg tror derfor, at man bør benytte den Lejlighed, som her ligger for, til ikke at lade denne Lov gaa fra sig uden ogsaa at komme ind paa Bestatningen i Amtskommunerne. Man maa benytte Lejligheden til at gennemføre Landkommunallovens § 50, hvorefter en Del af Byrderne lægges over paa Sognene, og vel at mærke til at gennemføre den overalt. Det er muligt, saaledes som det er blevet paavist af et æret Medlem fra Fyn ved en tidligere Lejlighed, vistnok ved Behandlingen af Finansloven, at denne § 50 kan trænge til nærmere Eftersyn og Modifikation, det er muligt, men dens Princip er fornuftigt, og jeg vilde finde det naturligt, at man fik en Bestemmelse om, at den skulde gennemføres i alle Amtskommuner. Smidlertid bør

man ikke blive staaende derved. Der kan være god Grund til at undersøge, om det ikke kan være muligt at finde andre Statteobjekter for Amtskommunerne end Hartkornet, og jeg vil i saa Henseende, skønt jeg ingenlunde siger ja og Amen til alt, hvad den ærede sidste Taler fremdrog, dog henvise til noget, af hvad han sagde, nemlig at der til syvende og sidst ikke er nogen god Mening i, at kun en fast Ejendomsgestand paa Landet er bestattet til Kommunen. Uden videre at bestemme, at de bygningsafgiftspligtige Ejendomme skulle bestattes lige med Hartkornet, gaar ikke an, det vilde være at forcære visse Personer en Ejendomsverdi, som man tog fra andre. Det mindre retfærdige, som der fra gammel Tid er indført, maa man for saa vidt finde sig i, som det ikke kan forandres uden Uretfærdighed mod enkelte Personer; men for Fremtiden, for fremtidige Skatteforhøjelser vil der ikke være noget i Vejen for, inden for visse Grænser at lægge dem over paa Bygningerne. Jeg indrømmer, at en fuldstændig Reform af Amtskatterne tror jeg ikke vil kunne gennemføres, naar man ikke ogsaa kommer ind paa en Reform af Statskatterne. Saa vidt kunne vi imidlertid ikke komme gennem denne Lov, det er umuligt, vi maa altsaa indskrænke os i alt Fald for Øjeblikket til at sige, at paa Grundlag af denne Lov, som ligger for, vil der intet være i Vejen for at gaa saa vidt, som jeg nu lige her har antydnet. Jeg vil finde det højt mærkeligt og beklageligt, om man fra dette Tings Side virkelig vilde lade denne Lov gaa fra sig uden at gøre et alvorligt Forsøg paa at komme noget bort fra den uretfærdige Hartkornbestatning, som vi have. Jeg skal ganske vist indrømme, at den ærede Minister har gennem sit Forslag til § 18 gjort et imødekommende Skridt henimod de Anstuelser, som jeg og andre hævdede i Fjor; men jeg tør nok sige, at det er et saa lille Skridt, at jeg i alt Fald ikke nu kan føle mig tilfreds dermed.

Jeg skal nu gaa over til Lovforslagets enkelte Bestemmelser; men jeg skal imidlertid ikke trætte det høje Ting med megen Details, der er kun enkelte Hovedpunkter, som jeg vil omtale. Der er da først Spørgsmaalet om Vedtægterne i § 2. Jeg tror, at Vedtægter for Statteansættelser i Kommunerne ere aldeles nødvendige, den nuværende Ordning er i Virkeligheden en Bestatning paa bedste Bestub. Jeg vil ikke sige, at der rundt omkring i Landet er sket eller vil ske i nogen nær Fremtid store